

Sygn. akt I ACa 38/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wiszniewska (spr.)
Sędziowie:	SA Ryszard Iwankiewicz SA Eugeniusz Skotarczak
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa J. B.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt I C 493/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i drugim w ten sposób, że dodatkowo zasądza od pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W., jako następcy prawnego (...) Spółki Akcyjnej w W., odsetki ustawowe od kwoty 92.685,90 zł (dziewięćdziesiąt dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt pięć złotych i dziewięćdziesiąt groszy) od dnia 1 września 2008 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 603 zł (sześćset trzy złote) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Ryszard Iwankiewicz Iwona Wiszniewska Eugeniusz Skotarczak

Sygn. akt I ACa 38/13

UZASADNIENIE

J. B. w pozwie z dnia 17 stycznia 2011r. wniósł o zasądzenie od (...) Spółce Akcyjnej w W. kwoty 150.000 zł tytułem ubezpieczenia za spalone w dniu 7 lipca 2008 r. zabudowania gospodarskie wraz z odsetkami ustawowymi licznymi

od dnia 1 września 2008 r. do dnia zapłaty. W piśmie z dnia 24 września 2012 r. rozszerzył powództwo wnosząc o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty 248.668,90 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 30 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanej na rzecz pozwanego kwotę 248.668,90 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 150.000 zł za okres od 1 września 2008r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia, zgodnie z którymi powód w ramach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego, budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych ubezpieczył u pozwanej gospodarstwo rolne położone w M. na okres od 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2008 r. Suma ubezpieczenia wchodzącej w skład tego gospodarstwa obory wynosiła 350.000 zł. W dniu 7 lipca 2008 r. w wyniku pożaru doszło do całkowitego zniszczenia pokrycia i konstrukcji dachu tego obiektu, zniszczenia konstrukcji stalowej stropu w stopniu uniemożliwiającym normalną eksploatację, do uszkodzenia 35 – 40 % ścian oraz zniszczenia elementów wykończeniowych budynku. Wysokość szkody powstałej w wyniku zdarzenia, odpowiadająca kosztowi remontu z uwzględnieniem wskaźnika zużycia technicznego starych elementów budynku, wyniosła 375.100 zł według cen z lipca 2008 r. i przekracza koszt budowy nowej obory. Pismem z dnia 7 lipca 2008 r. powód zgłosił szkodę pozwanemu Towarzystwu (...) szacując ją na kwotę 320.000 zł. Ubezpieczyciel przyznał i wypłacił powodowi kwotę 107.314,10 zł tytułem odszkodowania.

Sąd Okręgowy powództwo oparte na art. 805 § 1 k.c. uznał w przeważającej części za zasadne. Sąd oparł się na dokumentach w postaci: polisy ubezpieczenia, protokołu szkody, informacji ze zdarzenia, protokołu Inspekcji Weterynaryjnej, decyzji pozwanego oraz jako pełnowartościowy materiał dowodowy ocenił wydaną w sprawie opinię biegłego sądowego w zakresie budownictwa i na jej podstawie ustalił wysokość szkody dzieląc stanowisko, iż odremontowanie spalonej stodoły jest ekonomicznie nieuzasadnione, a nadto wskazując, iż zarówno posadowienie nowego budynku jak i odremontowanie spalonego przewyższa sumę ubezpieczenia. Mając na uwadze, że pozwana wypłaciła powodowi tytułem odszkodowania kwotę 107.331,10 zł powództwo uwzględnił do kwoty 242 685,90 zł. Żądanie zapłaty odsetek oparte na art. 481 § 1 i 2 k.c. uwzględnił w zakresie dotyczącym pierwotnego żądania wskazując, iż ujawnione okoliczności faktyczne w świetle art. 817 § 1 i 2 k.c. i art. 363 § 2 k.c. czynią je zasadne. Sąd oddalił żądanie w pozostałym zakresie mając na względzie, iż powód rozszerzając powództwo nie podał początkowej daty biegu odsetek.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej roszczenie o zapłatę odsetek od kwoty 92.685,90 zł domagając się jego zmiany poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od tej kwoty za okres od dnia 1 września 2008 roku do dnia zapłaty.

Z powołaniem się na art. 481 § 1 k.c. i 2 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c. argumentował, że odsetki winny być zasądzone od całej żądanej sumy.

Pozwany wniosł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Na wstępie wskazał, że aktualnie legitymacja bierna w sprawie przysługuje Towarzystwu (...) S.A. w W. jako sukcesorowi generalnemu na podstawie art. 429 § 1 pkt 1 w zw. z art. 506 § 4 k.s.h. Odnosząc się do zarzutu apelacji argumentował, że zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu nie objętego żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Skoro więc strona powodowa dokonując rozszerzenia powództwa nie sprecyzowała, w jakim zakresie domaga się roszczenia o odsetki, żądanie wskazane w apelacji nie może zostać uwzględnione.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny apelacji wskazać należy, iż po stronie pozwanej doszło do przekształcenia podmiotowego. Sąd Apelacyjny na podstawie informacji zawartych w odpowiedzi na apelację oraz w dołączonych do niej dokumentach ustalił, że w dniu 28 grudnia 2012r. nastąpiło połączenie spółek (...) Spółki

Akcyjnej w W. jako spółki przejmowanej oraz Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. jako spółki przejmującej. Spółka przejmująca zgodnie z art. 494 § 1 k.s.h. wstąpiła w prawa i obowiązki spółki przejmowanej i z tego względu to jej przysługuje legitymacja bierna w sprawie.

Apelację powoda należało uwzględnić.

Zasada związania sądu zgłoszonym żądaniem, wyrażona w art. 321 § 1 k.p.c., wbrew zapatrywaniom strony pozwanej, nie przesądza o braku podstaw do uwzględnienia żądania objętego apelacją. Trzeba bowiem zauważyć, iż prawidłowa realizacja tej zasady może nastąpić wyłącznie wówczas, gdy żądanie zostało przez powoda precyzyjnie określone. Skoro w świetle art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie jest uprawniony do rozstrzygnięcia o roszczeniu, które nie zostało zgłoszone, przed przystąpieniem do merytorycznej oceny niezbędne jest podjęcie czynności procesowych prowadzących do jednoznacznego określenia żądania i wyeliminowania występujących w tym zakresie nieścisłości i braków. Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. pozew winien zawierać dokładnie określone żądanie. Uznać należy, iż żądanie jest sprecyzowane wówczas, jeśli został ściśle określony jego przedmiot i zakres. W przypadku roszczenia ubocznego jakim jest żądanie odsetek, niezbędne jest wskazanie informacji pozwalających ustalić wysokość odsetek, kwotę, od której mają zostać naliczone oraz okres, za jaki strona domaga się ich zasądzenia. Braki w tym zakresie podlegają uzupełnieniu w trybie art. 130 § 1 k.p.c.

Pismo powoda z dnia 24 września 2012r. nie zawierało wskazania, za jaki okres powód domaga się zasądzenia odsetek od rozszerzonego powództwa. Wbrew stanowisku Sądu Okręgowego brak ten nie uzasadniał jednak oddalenia powództwa co do niesprecyzowanej części żądania, lecz wymagał zastosowania procedury przewidzianej w art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. Przewodniczący winien był wezwać powoda do usunięcia braku pisma rozszerzającego pozew poprzez podanie, za jaki okres domaga się odsetek od kwoty 98.668,90 zł, o którą rozszerzył żądanie główne, w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu pozwu w tym zakresie. Dopiero bezskuteczny upływ tego terminu uprawniałby do zastosowania wobec niego sankcji i to wyłącznie o charakterze formalnym, przewidzianej w art. 130 § 2 k.p.c.

Przystąpienie przez Sąd I instancji do orzekania bez wyczerpania procedury usuwania braków formalnych pisma zawierającego rozszerzenie powództwa jest uchybieniem procesowym, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, jednocześnie powoduje, że tygodniowy termin przewidziany na usunięcie braku formalnego pozwu nie rozpoczął biegu. Dlatego uznać należało, iż wskazanie w apelacji, że powód domagał się zasądzenia odsetek ustawowych od całej żądanej kwoty należności głównej, stanowiło skuteczne usunięcie braku formalnego pisma z dnia 24 września 2012r.

Merytoryczna ocena sprecyzowanego roszczenia o odsetki w zakresie objętym apelacją, a mianowicie od kwoty 92.685,90 zł od dnia 1 września 2008r. do dnia zapłaty, nie budzi zastrzeżeń co do jego zasadności. Sąd Apelacyjny miał na względzie, iż spór dotyczący odpowiedzialności pozwanego i wysokości należnego powodowi odszkodowania został prawomocnie rozstrzygnięty i orzeczenie w tym zakresie na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. wiąże go przy rozpoznawaniu niniejszej apelacji. Nie było przy tym kwestionowane, że powód pismem z dnia 7 lipca 2008 r. zgłosił szkodę ubezpieczycielowi, stąd żądanie wypłaty odsetek od dnia 1 września 2008r. znajduje oparcie w art. 817 § 1 k.p.c. W tym stanie rzeczy roszczenie o odsetki za okres od 1 września 2008r. do dnia zapłaty należało uwzględnić od całej zasądzonej należności głównej.

Z przedstawionych przyczyn na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację w całości obciążając pozwanego obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda poniesionych kosztów postępowania w postaci opłaty od apelacji w kwocie 603 zł, stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

SSA R. Iwankiewicz SSA I. Wiszniewska SSA E. Skotarczak